

postbus8 - Lbr. 14/006 - Reactie Kabinet op ledenpeiling

Van: VNG <VNG@VNG.NL>
Datum: Maandag 3 Februari 2014 11:35
Onderwerp: Lbr. 14/006 - Reactie Kabinet op ledenpeiling
BC: postbus8

Stuknummer: 14.002501

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
3

betreft
reactie Kabinet op ledenpeiling

ons kenmerk
ECSD/U201400194
Lbr. 14/006

datum
31 januari 2014

Geachte heer Van de Loo,

In deze ledenbrief informeren wij u over de reactie van het kabinet op de uitslag van de ledenraadpleging over het overlegresultaat "decentralisatie van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning".

Klik op of kopieer onderstaande link om de complete ledenbrief en de bijlagen te lezen:

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/decentralisatie-awbz/brieven/reactie-kabinet-op-ledenpeiling>

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

DECENTRALISATIES SOCIAAL DOMEIN / DECENTRALISATIE AWBZ / BRIEVEN

Reactie Kabinet op ledenpeiling Wmo

vrijdag 31 januari 2014

Ledenbriefnummer: Lbr. 14/006

Samenvatting

In deze ledenbrief informeren wij u over de reactie van het kabinet op de uitslag van de ledenraadpleging over het overlegresultaat "decentralisatie van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning".

Volledige brief: [Reactie Kabinet op ledenpeiling](#)

Bijlage(n): [Brief kabinet: "Reactie op de uitslag van de ledenraadpleging van de VNG over het onderhandelingsresultaat Wmo"](#)

 [VNG-position paper Participatiewet \(verzonden januari 2014\)](#)

 [VNG-brief nav behandeling Jeugdwet in de Eerste Kamer \(verzonden januari 2014\)](#)

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

3

betreft
reactie Kabinet op ledenpeiling

ons kenmerk
ECSD/U201400194

datum

31 januari 2014

Lbr.14/006

Samenvatting

Samenvatting:

In deze ledenbrief informeren wij u over de reactie van het kabinet op de uitslag van de ledenraadpleging over het overlegresultaat "decentralisatie van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning".

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

3

betreft

ons kenmerk

datum

reactie Kabinet op ledenpeiling

ECSD/U201400194

31 januari 2014

Lbr. 14/006

Geacht college en gemeenteraad,

Gemeenten hebben een duidelijk signaal afgegeven richting het kabinet over de ontoereikendheid van de voorwaarden voor de nieuwe Wmo. Het VNG bestuur heeft dit signaal doorgegeven aan het kabinet en aan het kabinet verzocht om een adequate reactie. Graag informeren we u over de reactie van het kabinet en het vervolg.

Op woensdag 15 januari hebben wij u geïnformeerd over de uitkomsten van de ledenraadpleging over het overlegresultaat "decentralisatie van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning". Gemeenten hebben zich in grote getale uitgesproken met veel inhoudelijk gemotiveerde reacties. 328 gemeenten hebben gereageerd, 218 tegen, 108 voor en 1 onthouding. Uit de vele inhoudelijke reacties van gemeenten op het overlegresultaat blijkt dat gemeenten de gedachte van de decentralisaties nog steeds omarmen en druk zijn met de voorbereidingen. Een meerderheid van de gemeenten geeft echter ook aan dat het voorwaardenpakket zoals nu bekend nog ontoereikend is voor een verantwoorde invoering van de nieuwe taken.

De ontoereikendheid van de voorstellen heeft betrekking op:

1. Er is onvoldoende waarborg voor samenwerking met zorgverzekeraars. Voor verzekeraars blijft de samenwerking met gemeenten te vrijblijvend met afschuifrisico's als gevolg waardoor burgers van het kastje naar de muur worden gestuurd;
2. De huidige budgettaire kaders, met overgangsrechten voor de burger maar zonder overgangsmaatregelen voor de gemeenten, plaatsen gemeenten voor niet te dragen financiële risico's;
3. Het ontbreken van regie van het kabinet op de drie decentralisaties

Het VNG bestuur heeft de uitkomsten van de ledenraadpleging op 17 januari besproken en een brief gestuurd aan het kabinet waarin de uitslag van de ledenraadpleging en de belangrijkste zorgpunten van gemeenten zijn benoemd. Het VNG bestuur heeft het kabinet in deze brief gevraagd om een adequate reactie. We hebben u hierover op 17 januari geïnformeerd.

Op woensdag 29 januari heeft het kabinet de VNG haar reactie gestuurd. Deze brief is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Zoals eerder aangegeven spitsten de zorgen van gemeenten zich toe op het ontbreken van wederkerigheid in de samenwerking met zorgverzekeraars, de financiële risico's, met name met betrekking tot het overgangsjaar 2015 en het ontbreken van regie vanuit het kabinet op de drie decentralisaties.

Het kabinet beseft dat het ook na de decentralisaties per 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat gemeenten de belangrijke gedecentraliseerde taken naar behoren kunnen blijven uitvoeren. Het kabinet onderschrijft het belang van een zorgvuldige en verantwoorde invoering, geeft aan begrip te hebben voor de zorgen van gemeenten en gaat op deze zorgen in. Voor wat betreft de financiële zorgen, de samenwerking met zorgverzekeraars en de noodzakelijke regie zet het kabinet de volgende stappen.

1. "Het kabinet wil met gemeenten afspreken om aan de hand van een aantal gezamenlijk te ontwikkelen objectieve criteria de financiële effecten van het overgangsrecht in 2015 te volgen en de eerste uitkomsten al in de loop van 2015 bestuurlijk te bespreken. Knelpunten als gevolg van het overgangsrecht kunnen dan snel worden geadresseerd." Deze afspraak komt bovenop de eerdere toezegging door staatssecretaris Van Rijn van 200 miljoen incidenteel extra in 2015 en 200 miljoen structureel extra vanaf 2016.
2. "Aan de wens van gemeenten met betrekking tot niet-vrijblijvende samenwerking om de zorg en ondersteuning aan burgers goed af te stemmen wordt tegemoet doordat de taken van de wijkverpleegkundige en de vereiste samenwerking met gemeenten en participatie in de sociale wijkteams wettelijk worden vastgelegd in het besluit zorgaanspraken krachtens de Zorgverzekeringswet. De financiering van de beschikbaarheid van de wijkverpleegkundige voor de deelname aan de sociale wijkteams en de werkzaamheden zoals coördineren, signaleren en coachen worden wettelijk geborgd in de beleidsregels van NZa op basis van de Wet Marktordening Gezondheidszorg."
3. "Het kabinet neemt de regie over de decentralisaties ter hand door het organiseren van een breed periodiek overleg met gemeenten; een regietafel decentralisaties. Hier kunnen gemeenten en kabinet zorgen over de decentralisaties bespreken en samen tot oplossingen komen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is voorzitter van deze regietafel decentralisaties. Bedoeling is om op korte termijn te starten met deze bestuurlijke regietafels."

De VNG heeft kennisgenomen van deze kabinetsreactie. Gemeenten onderschrijven nog altijd de gedachte achter de decentralisaties en hechten aan een zorgvuldige en verantwoorde invoering. Deze kabinetsreactie bevat een aantal positieve elementen die voor gemeenten van groot belang zijn (financiële risico's in de overgangstermijn, relatie met zorgverzekeraars en de regie). Of dit voldoende is zal moeten blijken, dit is namelijk ook sterk afhankelijk van de (spoedige) behandeling van de betreffende wetgeving in het parlement. Daarbij heeft de VNG bij de verschillende wetstrajecten een schriftelijke inbreng aan het parlement gezonden met voor gemeenten belangrijke aandachtspunten (zie bijlagen). Voor wat betreft de behandeling van de Wmo 2015 volgt er op korte termijn een VNG-brief aan de Tweede Kamer.

De komende tijd zullen de bovengenoemde bestuurlijke regietafels decentralisaties van start gaan. Daarnaast blijft de VNG de gemeentelijke zorgen onder de aandacht brengen van het parlement.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Bijlagen:

- Brief kabinet: "Reactie op de uitslag van de ledenraadpleging van de VNG over het onderhandelingsresultaat Wmo".
- VNG-position paper Participatiewet (verzonden januari 2014).
- VNG-brief nav behandeling Jeugdwet in de Eerste Kamer (verzonden januari 2014)

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
T.a.v. Mevrouw A. Jorritsma - Lebbink
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

DGBK
Bestuur, Democratie en
Financiën - Project
Decentralisaties

Kenmerk

Uw kenmerk

Datum

Betreft Reactie op de uitslag van de ledenraadpleging van de VNG over
het onderhandelingsresultaat Wmo

Geachte mevrouw Jorritsma,

In uw brief (kenmerk BB/U201400063) vraagt u het kabinet om een adequate reactie op het signaal dat gemeenten in de ledenraadpleging hebben afgegeven over het *overlegresultaat decentralisatie van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning*.

U onderschrijft de gedachte van de decentralisaties en hecht aan een zorgvuldige en verantwoorde invoering. U stelt echter ook dat gemeenten het voorwaardenpakket voor een verantwoorde invoering nog onduidelijk en ontoereikend vinden. Uw reactie richt zich op een drietal punten: (1) de samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars, (2) de financiële risico's voor 2015 als gevolg van het overgangsrecht in de Wmo 2015 en (3) het ontbreken van regie op de drie decentralisaties.

Het kabinet onderschrijft het belang van een zorgvuldige en verantwoorde invoering. Wij weten dat veel gemeenten al ver zijn gevorderd met de voorbereiding op de decentralisaties. Het kabinet heeft begrip voor de zorgen van gemeenten en wil deze graag samen met gemeenten adresseren. Rijk en medeoverheden hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goed bestuur van Nederland. Het kabinet is samen met gemeenten van mening dat maatschappelijke ondersteuning beter door gemeenten -de overheid die het dichtst bij de burger staat- kan worden uitgevoerd. Met de Wmo 2015 krijgen gemeenten de beleidsruimte om de ondersteuning integraal en op maat vorm te geven en deze te organiseren op een manier die past bij persoonlijke situatie en voorkeuren van burgers. Het kabinet beseft dat het ook na de decentralisaties per 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat gemeenten die belangrijke taken naar behoren kunnen blijven uitvoeren. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten is de basis voor de reactie van het kabinet op de drie bovengenoemde punten.

In reactie op uw punt over de regie van het kabinet op de decentralisaties is het kabinet voornemens om spoedig een breed periodiek overleg met gemeenten te organiseren om zorgen over de decentralisaties te kunnen bespreken en samen

tot oplossingen te komen. Hiertoe willen wij een brede regietafel decentralisaties inrichten waar bestuurders van gemeenten periodiek hun relevante onderwerpen ten aanzien van de samenhang in de drie decentralisaties onder de aandacht kunnen brengen bij de bewindspersonen die bij de drie decentralisaties betrokken zijn. Daarbij gaat om het bevorderen van de samenhang tussen de decentralisaties in het sociaal domein en in het bijzonder om dossieroverstijgende thema's en vragen die de invoering, transitie en uitvoering betreffen, zoals onder meer BTW-vraagstukken, het samen vormgeven van een kennisagenda, de democratiseringsagenda en een adequaat informatiebeleid. Dit alles om de randvoorwaarden te scheppen om van de decentralisaties een gezamenlijk succes te kunnen maken. De minister van BZK is voorzitter van deze regietafel decentralisaties.

Datum
21 januari 2014
Kenmerk

In de tweede plaats maken gemeenten zich zorgen of het budgettaire kader in 2015 voldoende is om het overgangsrecht in de Wmo 2015 te financieren. Het kabinet onderkent dat gemeenten al in 2015 voor een forse opgave staan en dat zij een grote inspanning zullen moeten leveren om binnen de wettelijke grenzen (ten aanzien van het overgangsrecht) de ingeboekte besparingen te realiseren. Om de budgettaire opgave voor gemeenten te beperken, is in het overleg in december jl afgesproken dat het kabinet in 2015 €200 miljoen extra beschikbaar stelt voor een zorgvuldige overgang van burgers naar de Wmo 2015 en €200 miljoen structureel voor vernieuwende ondersteuningsarrangementen in de Wmo. Dit in aanvulling op eerdere verzachtingen uit hoofde van het Zorgakkoord, het afgelopen voorjaar.

Het kabinet neemt de zorgen van gemeenten over de maatregelen en het budgettaire kader in 2015 zeer serieus. Het kabinet wil met gemeenten afspreken om aan de hand van een aantal gezamenlijk te ontwikkelen objectieve criteria de financiële effecten van het overgangsrecht in 2015 te volgen en de eerste uitkomsten al in de loop van 2015 bestuurlijk te bespreken. Knelpunten als gevolg van het overgangsrecht kunnen dan snel worden geadresseerd. Dit voorstel is aanvullend op de afspraak die de staatssecretaris van VWS met u heeft gemaakt in het bestuurlijk overleg van 26 juni 2013 ten aanzien van een bestuurlijk partnerschap, waarbij hij niet alleen voorafgaand, maar ook na inwerkingtreding van de Wmo 2015 aanspreekbaar is op de mogelijkheden en belemmeringen om de doelstellingen van deze wet te realiseren binnen de wettelijke en financiële randvoorwaarden. Het kabinet zal hiertoe in overleg met u een passend monitorinstrument ontwikkelen, waarvan de uitkomsten jaarlijks bestuurlijk worden besproken.

Het kabinet hecht veel belang aan een goede ondersteuning van gemeenten ten behoeve van een verantwoorde invoering van de Wmo 2015. Het kabinet erkent dat gemeenten lang in onzekerheid zijn geweest over de wettelijke en juridische kaders van de Wmo 2015. Het snel wegnemen van onduidelijkheid is dan ook een belangrijk streven. De staatssecretaris van VWS heeft daartoe onlangs het wetsvoorstel Wmo 2015 aan de Tweede Kamer aangeboden en is voornemens:

- nog in januari de voorlopige financiële effecten voor 2015 per gemeente te publiceren;
- op zeer korte termijn de Tweede Kamer door een brief te informeren over de samenhang van de wetten in de langdurige zorg, waarin nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de afbakening van de stelsels;

- op zeer korte termijn de contouren van de wijziging van het Besluit zorgverzekering aan de Tweede Kamer aan te bieden;
- gemeenten in januari een update te zullen sturen van de beleidsinformatie over AWBZ-cliënten die onder verantwoordelijkheid van gemeenten komen te vallen;
- in de meicirculaire inzicht te bieden in het definitieve budget per gemeente voor 2015 op basis van de meest recente realisatiecijfers en een eerste inzicht in de meerjarige budgetten.

Datum
21 januari 2014
Kenmerk

Tot slot gaan wij in op de samenwerking met zorgverzekeraars. Evenals gemeenten vindt het kabinet samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars cruciaal om te komen tot een integraal en samenhangend pakket van zorg en ondersteuning voor cliënten waaraan zorg en ondersteuning uit verschillende stelsels wordt verleend. Aan de wens van gemeenten met betrekking tot niet-vrijblijvende samenwerking om de zorg en ondersteuning aan burgers goed af te stemmen wordt tegemoet doordat de taken van de wijkverpleegkundige en de vereiste samenwerking met gemeenten en participatie in de sociale wijkteams wettelijk worden vastgelegd in het besluit zorgaanspraken krachtens de Zorgverzekeringswet. Hierin is opgenomen dat indien een gemeente een sociaal wijkteam heeft, de wijkverpleegkundige hierin participeert. Werkzaamheden als coördineren, signaleren, coachen en individuele, geïndiceerde en zorggerelateerde preventie vallen expliciet onder de wettelijke aanspraak wijkverpleging. De financiering van de beschikbaarheid van de wijkverpleegkundige voor de deelname aan de sociale wijkteams en de werkzaamheden zoals coördineren, signaleren en coachen worden wettelijk geborgd in de beleidsregels van NZa op basis van de Wet Marktordening Gezondheidszorg. In de bekostiging wordt een deel van het budget beschikbaar gesteld voor de beschikbaarheid in de wijk en signalerende en preventieve activiteiten. Hierbij gaat het om "niet-toewijsbare zorg", zoals de mogelijkheid om "achter de voordeur te komen" en de deelname in sociaal wijkteam van de gemeente.

Dit betekent dat tussen zorgverzekeraars en gemeenten afspraken zullen moeten worden gemaakt over de inzet van wijkverpleegkundige en de afstemming met de maatschappelijke ondersteuning. Dit als pendant van de bepalingen in de Wmo 2015 op grond waarvan gemeenten verplicht zijn om in hun beleidsplan en in het onderzoek bijzondere aandacht te geven aan samenwerking met zorgverzekeraars.

Op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG van november 2013 is een motie aangenomen die het VNG bestuur aanbeveelt om er bij het kabinet op aan te dringen al in 2014 budget beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van sociale wijkteams. Het kabinet ziet sociale wijkteams als een belangrijk instrument om het integrale werken in het sociaal domein vorm te geven en is voornemens hiervoor in 2014 additioneel €7 mln. (incidenteel) te bestemmen uit de eindejaarsmarge 2013 op de begroting van VWS.

Naast de hiervoor beschreven waarborgen zijn er aanvullende waarborgen nodig voor samenwerking op het niveau van de regisseurs van zorg en ondersteuning: zorgverzekeraars en gemeenten. De basis voor deze samenwerking zal worden gelegd in een samenwerkingsagenda die de staatssecretaris van VWS samen met zorgverzekeraars en gemeenten zal opstellen. In de samenwerkingsagenda

worden onder meer afspraken gemaakt over de onderwerpen waarop samenwerking nodig is, de wijze waarop de samenwerking vorm kan krijgen en de handelswijze als er signalen zijn dat de samenwerking niet of onvoldoende tot stand komt. Om dit proces te bevorderen zal de staatssecretaris van VWS ondermeer een bestuurlijk overleg inrichten met gemeenten, verenigd in de VNG en zorgverzekeraars, verenigd in Zorgverzekeraars Nederland (ZN).

Datum
21 januari 2014
Kenmerk

De decentralisatie van langdurige zorg geeft gemeenten een grote verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van mensen en is een operatie die veel van gemeenten vraagt. Het kabinet ziet ook een verantwoorde invoering als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en heeft er alle vertrouwen in dat gemeenten voor hun burgers passende ondersteuning zullen organiseren. Veel gemeenten zijn al voortvarend met de implementatie van de decentralisatie aan de slag. Het kabinet heeft in deze brief een proces geschetst waarin de zorgen die hierover bij gemeenten leven samen geadresseerd zullen worden. De inspanningen om begin februari 2014 een gezamenlijk transitieplan gereed te hebben en het wetsvoorstel Wmo 2015 in juli 2014 in het Staatsblad te publiceren worden parallel aan bovenstaande met kracht voortgezet. Het kabinet heeft er vertrouwen in dat gemeenten en de VNG in het licht van voorliggende brief samen met ons de noodzakelijke inspanning zullen voortzetten om een zorgvuldige overgang per 1 januari 2015 mogelijk te maken en blijft hierover graag met u in overleg.

Hoogachtend,

de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

de staatssecretaris van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport

dr. R.H.A. Plasterk

drs. M.J. van Rijn

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

VNG-reactie op de Participatiewet

Met de Participatiewet schetst het kabinet een ambitieus kader voor de komende jaren: meer banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, gemeentelijk maatwerk en een systeem waarin de uitkering kan worden ingezet als loonkostensubsidie om mensen aan het werk te krijgen. Gemeenten onderschrijven deze uitgangspunten. Sterker nog, hebben daar een aantal jaren geleden al voor gepleit.

Maar tegelijkertijd schetst het kabinet in de Memorie van Toelichting een veel te rooskleurig beeld. De cruciale inzet op begeleiding en ondersteuning van werkzoekenden en werkgevers staat de eerste jaren fors onder druk door de scherpe bezuinigingen. Minder begeleiding betekent meer mensen die aan de kant staan. Zeker de mensen met een lage(re) loonwaarde. Voor een flink aantal gemeenten dreigen financiële problemen. Zie voor de financiële analyse de bijlage.

Daarnaast hebben gemeenten en uitvoerders ruimte nodig om maatwerk te kunnen bieden. Daarbij passen geen nieuwe schotten en etiketten, verplichte indicaties voor instrumenten als beschut werk, smalle definities van doelgroepen en vergaande uitvoeringsvoorschriften. Gemeenten willen een integrale aanpak van de problematiek neer kunnen zetten, afgestemd op de bredere aanpak in het sociaal domein.

Gemeenten onderschrijven het belang van bovenlokale samenwerking en standaardisering van producten voor werkgevers. Maar standaardisering mag niet leiden tot uniformering die maatwerk onmogelijk maakt.

Zeven verbetervoorstellen van gemeenten

- 1 Laat arbeidsmarktregio's zelf hun werkbedrijven vormgeven
- 2 Kom met een oplossing voor regio's met hoge werkloosheid en weinig banen
- 3 Geef duidelijkheid over de zachte landing van Wajongers
- 4 Voer de Participatiewet en Maatregelen Wwb gelijktijdig in op 1 januari 2015
- 5 Zorg dat de Wsw-risico's beheersbaar zijn
- 6 Maak de loonkostensubsidie voor iedereen interessant
- 7 Zorg voor een goed financieel vangnet voor gemeenten

Zeven verbetervoorstellen van gemeenten

1 Laat arbeidsmarktregio's zelf hun werkbedrijven vormgeven

Voor het kabinet zijn de regionale werkbedrijven een belangrijke schakel tussen mensen met een arbeidsbeperking en de banen die werkgevers ter beschikking stellen. Gemeenten werken echter al vanuit het Werkplein c.q. werkgeversservicepunt, de sociale werkvoorziening of via andere (publiek-private) goed lopende initiatieven. Ze willen dan ook niet dat er een apart loket bij komt voor mensen met een arbeidsbeperking. Gemeenten zien het werkbedrijf als een netwerk en denken niet aan nieuwe structuren. Ze streven naar praktische, doelgerichte en niet-bureaucratische afspraken met werkgevers in de regio. En zijn daar in de praktijk ook al mee bezig. Voorbeelden zijn het Regionaal Sociaal Antwoord in Haaglanden en Zuid-Holland Centraal, het Regionaal Sociaal Akkoord in Rivierland, het samenwerkingsverband regio Eindhoven (SRE) en innovatieve publiek-private samenwerking als de Social Impact Bond voor de aanpak van jeugdwerkloosheid in Rotterdam. Geef gemeenten en sociale partners in de arbeidsmarktregio's dan ook de ruimte om het werkbedrijf te bouwen op de goede fundamenten die er al liggen en te laten aansluiten bij de specifieke arbeidsmarktfragen in de regio. De opgave in Oost-Groningen is immers wezenlijk anders dan die in Amsterdam.

2 Kom met een oplossing voor regio's met hoge werkloosheid en weinig banen

Gemeenten willen zich de komende jaren vol inzetten om meer mensen aan het werk te krijgen. Die ambitie geldt voor mensen met een arbeidsbeperking, maar ook voor al die andere mensen in de bijstand met een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt, zoals schoolverlaters en ouderen die moeilijk aan de slag komen. Gezien de economische situatie en de groei van het aantal uitkeringsgerechtigden is dat een enorme uitdaging.

De op termijn 125.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking zijn in dat kader echt nodig. Werkgevers en werknemers moeten hierop ook echt commitment en inzet tonen. Gemeenten creëren immers geen arbeidsplaatsen. Dat doen bedrijven en instellingen.

Maar voor gemeenten in een arbeidsmarktregio met weinig banen en een hoge werkloosheid heeft het aanbod van de 125.000 extra banen maar beperkte waarde. Die plekken zullen voornamelijk in regio's met een sterke economie worden ingevuld. Gemeenten aan de rand van Nederland – waar ook veel mensen in de Wsw werkzaam zijn en waar veel Wajongers wonen – zullen niet of nauwelijks kunnen profiteren. Het kabinet moet recht doen aan deze situatie en met een oplossing komen die ervoor zorgt dat gemeenten in deze regio's financieel niet in de problemen komen.

3 Geef duidelijkheid over de zachte landing van Wajongers

Het overdragen van Wajongers naar gemeenten moet zorgvuldig gebeuren. Het kabinet moet het UWV en gemeenten daarvoor voldoende faciliteren, zodat de overgang naar de gemeente meer is dan het opsturen van een kaal dossier. Gemeenten hebben het liefst een warme overdracht, met oog voor de mens achter het dossier en zijn (medische) mogelijkheden en onmogelijkheden. Ook willen gemeenten nog een bepaalde periode om toelichting en advies kunnen vragen bij het UWV.

Overigens doet het kabinet er wijs aan om niet uit te stralen dat gemeenten iedere voormalige Wajonger naar een baan zullen leiden. Het tempo van de overdracht ligt vele malen hoger dan het toegezegde aantal extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking en het ontbreekt gemeenten aan de benodigde budgetten voor begeleiding en ondersteuning (zie ook bijlage).

Het kabinet heeft met de sociale partners afgesproken dat er € 100 miljoen beschikbaar komt voor het verzachten van de kostendelersnorm voor herkeurde Wajongers. Gemeenten vinden het belangrijk dat er snel duidelijkheid komt over dit onderdeel, zodat de Wajongers zelf snel weten waarop zij kunnen rekenen en gemeenten de noodzakelijk stappen kunnen zetten om de verzachting mogelijk te maken.

4 Voer de Participatiewet en Maatregelen Wwb gelijktijdig in op 1 januari 2015

Als de Participatiewet en de Maatregelen Wwb niet gelijktijdig worden ingevoerd, krijgen kwetsbare inwoners

van gemeenten twee keer in korte tijd te maken met ingrijpende aanpassingen. Eerst veranderen de rechten en plichten in de bijstand, kort daarop wordt de sociale werkvoorziening dichtgezet, daarna komen groepen vanuit de Wajong over naar gemeenten, en tot slot wordt het instrumentarium aangepast. En daarbovenop is er ook nog eens minder geld voor ondersteuning. Dat moet je burgers niet aandoen.

Voor gemeenten zelf zijn twee invoeringsdata inefficiënt: zij moeten hun medewerkers in korte tijd twee keer trainen en instrueren, en hun communicatiemiddelen en werkprocessen twee keer aanpassen.

5 Zorg dat de Wsw-risico's beheersbaar zijn

De VNG vindt dat het bedrag voor de Wsw te snel wordt afgebouwd naar een lager niveau. De efficiencywinst die gemeenten en SW-sector kunnen bereiken ligt veel lager dan in het wetsvoorstel geschetst wordt, terwijl er aan de andere kant prijsopdrijvende elementen zijn (hogere pensioenkosten en de effecten van de Wulb). Hierdoor hebben gemeenten veel minder budget voor de begeleiding naar werk dan het kabinet aangeeft. Voor veel gemeenten betekent het bovendien dat zij financieel in de problemen komen, omdat (bijna) het hele budget opgaat aan de Wsw. Zie voor de onderbouwing de financiële bijlage.

Veel gemeenten geven al langer aan dat de efficiencykorting op de Wsw niet kan worden opgevangen. Daarom zou er niet alleen een goede Wsw-monitor moeten komen, maar ook een oplossing voor die gemeenten die een fors verlies (blijven) leiden op de Wsw, ondanks dat zij alles in het werk hebben gesteld om de inkomsten te verhogen en de kosten te verlagen.

6 Maak de loonkostensubsidie voor iedereen interessant

Bij loonkostensubsidie overbrugt de gemeente het verschil tussen de productiviteit van de werknemer en het minimumloon (inclusief de werkgeverslasten). Uit het onderzoek Werken loont dat in opdracht van Cedris en VNG is uitgevoerd, blijkt de werkgever dan (fors) toe te leggen op de werknemer. Bij de subsidieverlening kan namelijk geen rekening gehouden worden met het feit dat werknemers in de praktijk niet alleen hun eigen loon, maar ook de overhead en bedrijfskosten moeten terugverdienen. Een werknemer met 50% loonwaarde die tegen het minimumloon aan de slag gaat, kost de werkgever bijvoorbeeld € 4000 op jaarbasis. Om het voor werkgevers lonend te maken om iemand aan de slag te helpen moet dat gat worden gedicht. Op dit moment heeft vooral het Rijk financieel voordeel. Het Rijk ontvangt inkomsten uit premies en belastingen. VNG pleit ervoor om dit geld in te zetten om de businesscase voor werkgevers wel sluitend te krijgen. Dat kan direct (via de afdrachtkorting) of indirect (via gemeenten).

Daarnaast vraagt de VNG het Rijk om garanties voor meerjarige en langdurige inzetbaarheid van de loonkostensubsidie – zodat dit instrument door werkgevers duurzaam kan worden ingezet.

7 Zorg voor een goed financieel vangnet voor gemeenten

Door de toename van het bijstandsvolume en het doorlopen van de Wsw-verplichtingen neemt het financiële risico voor gemeenten aanzienlijk toe. Het is daarom belangrijk dat er – naast een nieuw en goed werkend verdeelmodel – ook een goed vangnet voor gemeenten komt. Dat geldt dan zowel voor tekorten op het Inkomensdeel als op het ontschotte Participatiebudget.

Voor meer informatie

Mathilde van de Ven, projectleider Participatiewet, 070 – 373 8249, Mathilde.vandeVen@vng.nl

Eric de Rijk: senior adviseur public affairs, 070 - 373 8352, Eric.deRijk@vng.nl

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 83 93

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
Behandeling concept-Jeugdwet U201400185
Eerste Kamer

ons kenmerk

datum

31 januari 2014

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Op 11 februari behandelt uw Kamer naar verwachting de concept-Jeugdwet in een plenaire zitting met de staatssecretarissen van VWS en V&J.

Wij willen u graag ten behoeve van het debat en uw oordeelsvorming nog een aantal overwegingen meegeven op drie cruciale onderdelen van de concept-Jeugdwet:

1. De overheveling van de jeugd-GGZ uit de Zorgverzekeringswet naar gemeenten
2. De privacy-aspecten bij gegevensuitwisseling
3. Voorbereiding gemeenten op de decentralisatie van de jeugdhulp.

Ad 1. Jeugd-GGZ in de Jeugdwet

Tienduizenden ondertekenaars hebben zorgen en bezwaren geuit in een petitie tegen de ontvlechting van de jeugd-GGZ uit het zorgverzekeringsstelsel in de nieuwe Jeugdwet. De stelselherziening betekent een grote verandering en het is vanzelfsprekend dat mensen om wie het gaat daar zorgen bij hebben. Daarnaast is er echter ook sprake van hardnekkige beeldvorming: ambtenaren gaan op de stoelen van behandelaars zitten. Wat ons betreft ten onrechte: gemeenten zijn in het nieuwe stelsel *opdrachtgever*, zorgverlening blijft in handen van professionele hulpverleners en behandelaars.

Wij menen juist dat kinderen, jeugdigen en hun ouders baat hebben bij overdracht van taken aan de gemeenten. De Jeugdwet biedt veel meer mogelijkheden om expertise van de geestelijke gezondheidszorg in een vroegtijdig stadium in te zetten dan het huidige stelsel. Bij opgroeiende kinderen is vaak nog niet uitgekristalliseerd of er sprake is van een medisch of een meer pedagogisch probleem. Daarom is multidisciplinaire kennis van belang om samen met het gezin vast te stellen wat er precies aan de hand is en welke interventie en/of behandeling het meest gewenst is. Dat is precies

de werkwijze van wijkteams, waar GGZ-instellingen nu overigens vaak al deel van uit maken. Als er sprake is van een gediagnosticeerde stoornis waarvoor een specialistische behandeling noodzakelijk is, moet het gezin als geheel in beeld zijn en blijven bij de hulpverlening. Een behandelaar gaat aan de slag in het kader van een plan dat in gezamenlijkheid met het kind en ouders is opgesteld en op basis waarvan met eventuele andere hulpverleners in het gezin wordt samengewerkt. Bij gescheiden financiering en bestuurlijke verantwoordelijkheid komen zulke gewenste vormen van interdisciplinaire samenwerking niet tot stand. Dat leert de huidige gang van zaken.

De angst dat gespecialiseerde vormen van zorg onder de nieuwe Jeugdwet niet meer beschikbaar zouden zijn voor kinderen en jeugdigen willen wij graag wegnemen. In de regio's zijn er al volop contacten met GGZ-instellingen over de aanstaande samenwerking. Gemeenten sluiten aan bij ontwikkelingen die gaande zijn, zoals ambulantisering en vormgeving van basis GGZ. In de regionale gesprekken met GGZ-aanbieders blijkt dat zij veel kansen zien in deze stelselherziening. Al dan niet in regionaal verband maken gemeenten afspraken met de jeugdgezondheidszorg, huisartsen en aanbieders van jeugd-GGZ over de samenwerking in de wijk en de verwijzing naar alle vormen van jeugdhulp en het zonedig inschakelen van de kinder- en jeugdpsychiatrie. Kennis van de zorgverzekeraars wordt daartoe overgedragen.

De VNG neemt, op verzoek van gemeenten, het initiatief om landelijke afspraken te maken voor de meest specialistische functies met een landelijk werkingsgebied. Zo wordt ook de beschikbaarheid van deze zorg geborgd. Ook ontwikkelt de VNG in samenspraak met gemeenten modelcontracten voor specialistische zorgaanbieders met een bovenregionaal verzorgingsgebied.

Kinderen, jeugdigen en hun ouders krijgen op grond van de Jeugdwet de hulp, zorg of behandeling die nodig is, op tijd, niet te veel en niet te weinig. En niet van wethouders of beleidsambtenaren, maar van deskundige hulpverleners en behandelaars, die gecontracteerd zijn door (samenwerkende) gemeenten.

Ad 2. De privacy-aspecten

Ouders en kinderen die vrijwillig een beroep doen op welke vorm van hulp dan ook hebben zelf de regie over hun gegevens. Voor eventuele uitwisseling is altijd hun toestemming nodig. En om die toestemming zal dus altijd gevraagd worden. Rond medische gegevens en bij hulpverlening in het gedwongen kader zijn de bevoegdheden tot gegevensuitwisseling strikt geregeld. Wij zijn dan ook van mening dat in de Jeugdwet de privacybescherming afdoende is geregeld. De wet geeft aan welke gegevens, op welke momenten, door welke partijen en met welk doel mogen worden uitgewisseld. Uitvoering van de taken in de Jeugdwet is binnen deze privacykaders volgens ons goed mogelijk. Voor specifieke onderdelen van de Jeugdwet, zoals de eenmalige overdracht van cliëntgegevens aan gemeenten, is of wordt door middel van een PIA (Privacy Impact Assessment) zorgvuldig getoetst of aan alle eisen vanuit de WBP is voldaan.

Voor de uitvoering in het brede sociaal domein zijn we van mening dat de privacykaders nog niet eenduidig zijn. Het ministerie van BZK is mede op dit signaal een onderzoek gestart om na te gaan of nadere regelgeving over de drie decentralisaties heen nodig is. Onder andere het CBP is bij dit onderzoek betrokken. Dit sociaal domein-brede onderzoek staat de invoering van de Jeugdwet niet in de weg. De privacywaarborgen voor cliënten in de Jeugdwet zijn duidelijk en maken een goede uitvoering van die taken mogelijk.

Ad 3. Voorbereiding op de decentralisatie

De decentralisatie van de jeugdzorg is een complexe operatie in een tamelijk korte tijd. Dat vergt én commitment én een grote inspanning. Niet alleen van gemeenten maar ook van aanbieders, branches, koepels, cliëntenorganisaties. Van de wetgever verwachten gemeenten heldere kaders en toereikende budgetten om er zorg voor te dragen dat kinderen, jeugdigen en hun ouders, indien nodig, tijdig de juiste ondersteuning, hulpverlening en behandeling krijgen.

De huidige complexiteit en versnippering is één van de redenen voor de stelselwijziging, en vraagt tegelijkertijd veel van gemeenten om een beeld te krijgen van aard en omvang van de nieuwe taken. Om de jeugdzorg goed te laten landen zijn - in afwachting van de wetgeving en de definitieve budgetten in mei 2014 - door gemeenten al tal van initiatieven genomen en voorbereidingen getroffen.

In pilots worden werkwijzen ontwikkeld voor nabije en toegankelijke hulp op maat aan jeugdigen en hun gezinnen (CJG's, wijkteams, buurtteams). Als de veiligheid van het kind in het geding is, wordt voorzien in nieuwe manieren om op te schalen, zodanig dat het aantal ondertoezichtstellingen door de rechter wordt teruggedrongen.

Op grond van de Jeugdwet hebben cliënten, die per 2015 in zorg zijn of over een indicatie beschikken, recht op continuïteit van zorg voor maximaal 1 jaar. Gemeenten hebben in regionaal verband, na overleg met aanbieders, arrangementen opgesteld om die continuïteit van zorg te garanderen en om frictiekosten te beperken. Eind december heeft de VNG afspraken gemaakt met de staatssecretarissen van VWS en VenJ en met het IPO over de continuïteit van de functies die de Bureaus Jeugdzorg nu vervullen. Gezien de forse bezuinigingen en de consequenties die deze wet heeft, zullen er resterende frictiekosten blijven. Dat is onvermijdelijk.

Daarnaast is besloten door de algemene ledenvergadering van de VNG om een aantal functies, zoals de Kindertelefoon en het vertrouwenswerk collectief als gemeenten te financieren. Samen met cliënten en gemeenten ontwerpt de VNG een modelverordening, op basis waarvan de lokale regelgeving kan worden ingevuld.

In deze brief hebben we aangegeven waarom deze decentralisatie een verantwoord en noodzakelijk proces is. Wij wensen u een goed en constructief debat toe.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad